

Jurister

Civilekonomer

Systemvetare

Personalvetare

Samhällsvetare

Administratörer och
förvaltare

Allmänna
beteendevetare

Allmänna
samhällsvetare

Beteendevetare

Kulturgeografer

Medie- och
kommunikationsvetare

Nationalekonomer

Sociologer

Statistiker

Statsvetare

Tvårvetenskapliga
samhällsvetare

ARBETSMARKNADEN FÖR
OLIKA SAMHÄLLSVETARE

Jusek

Innehållsförteckning

Om arbetsmarknaden för olika samhällsvetare	2
Statsvetare	3
Statistiker	4
Nationalekonomer	5
Kulturgeografer	6
Administratörer, förvaltare	7
Media- och kommunikationsvetare.....	8
Sociologer.....	9
Beteendevetare med pedagogik eller psykologi	10
Allmänna beteendevetare.....	11
Allmänna samhällsvetare	12
Övriga och tvärvetenskapliga samhällsvetare.....	13

Författare till denna skrift är direktör Göran Boldt, som är ansvarig vid Juseks kansli för arbetsmarknads- och utbildningspolitiska frågor. Källorna i rapporten är Juseks egna undersökningar och bearbetningar av SCB:s statistik samt specialkörningar från SCB:s sysselsättningsregister, RAMS.

Rapporten är producerad i oktober 2005-februari 2006.

Om arbetsmarknaden för olika samhällsvetare

Samhällsvetare är en sammanfattande beteckning på flera akademiker med sinsemellan mycket olika ämneskunskaper och funktioner i arbetslivet. Som samhällsvetare kan man skaffa sig en personlig kombination av ämnen och specialkunskaper. Det är huvudämnet som ger samhällsvetaren en identitet.

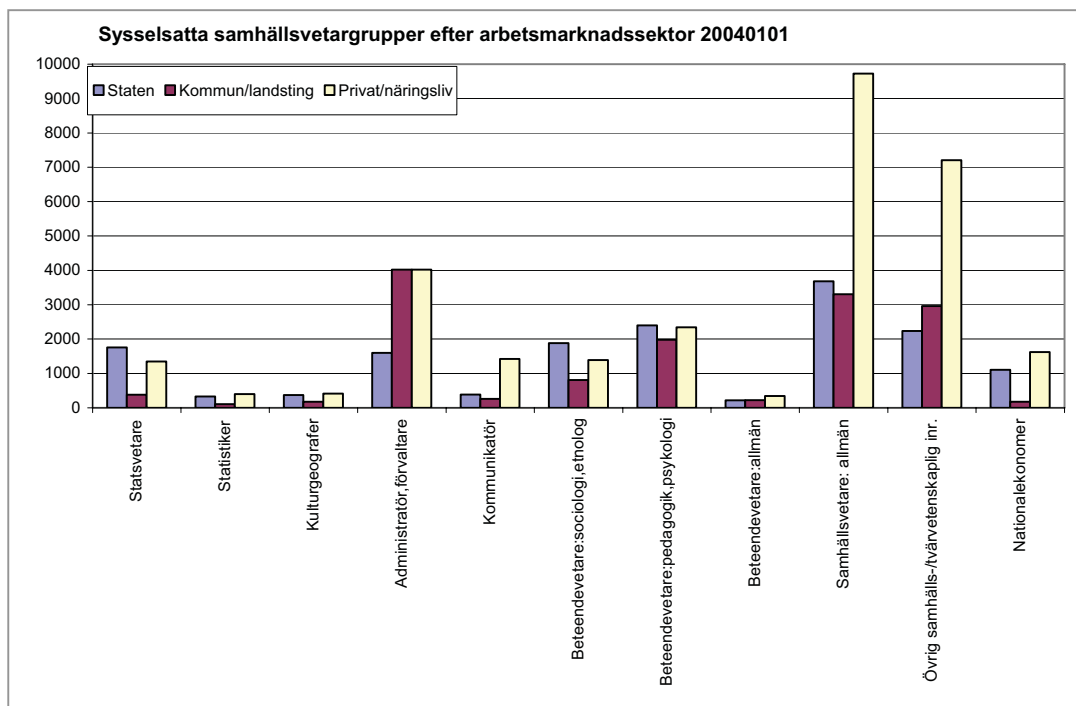
De skilda samhällsvetargrupperna har olika arbetsmarknad och därmed är utvecklingen av sysselsättningen för dem också olika. En översiktlig redovisning av de skilda grupperna finns i detta häfte.

Till samhällsvetare räknas framför allt statsvetare, statistiker, kulturgeografer (samhällsplanerare), förvaltare men även media- och kommunikationsvetare. Till samhällsvetare hör även olika beteendevetenskapliga grupper såsom sociologer, socialantropologer och etnologer samt beteendevetare med pedagogik och psykologi som huvudämne utan att ha en lärarutbildning eller vara psykolog.

För samhällsvetare examinerade under början av 1980-talet går det inte alltid att tydligt identifiera enskilda fördjupningsämnen och dessa samhällsvetare har då kategoriserats som allmänna samhällsvetare. Som en särskild grupp redovisas också de som har kombinerat sina samhällsvetenskapliga ämnen med olika tvärvetenskapliga ämnen.

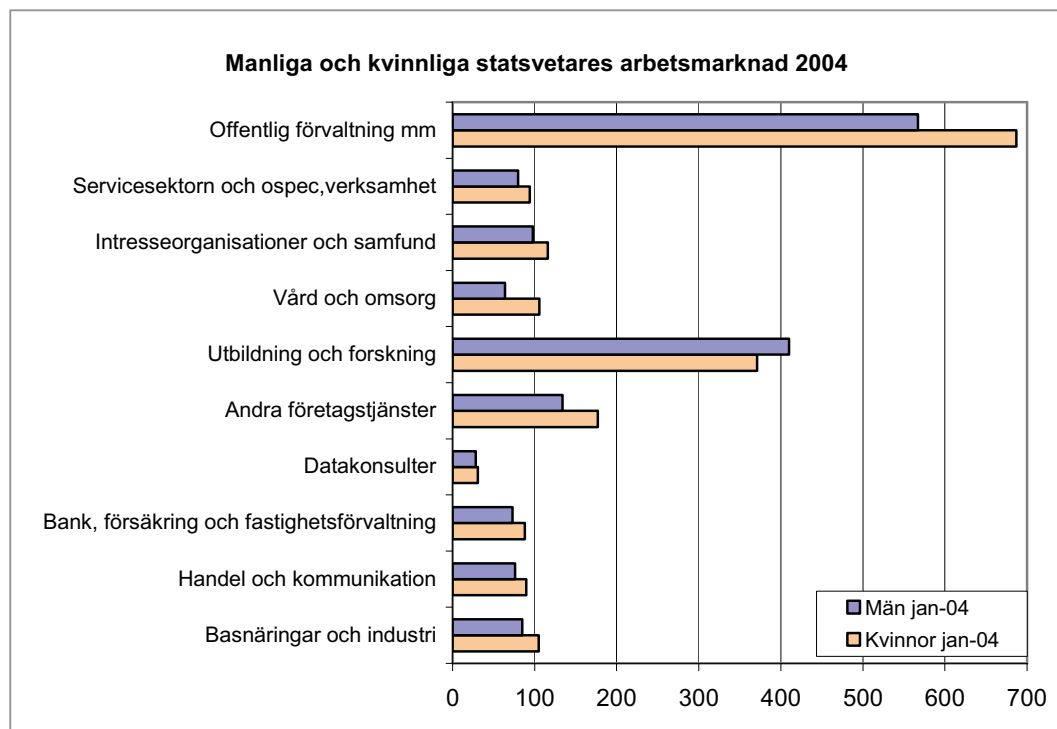
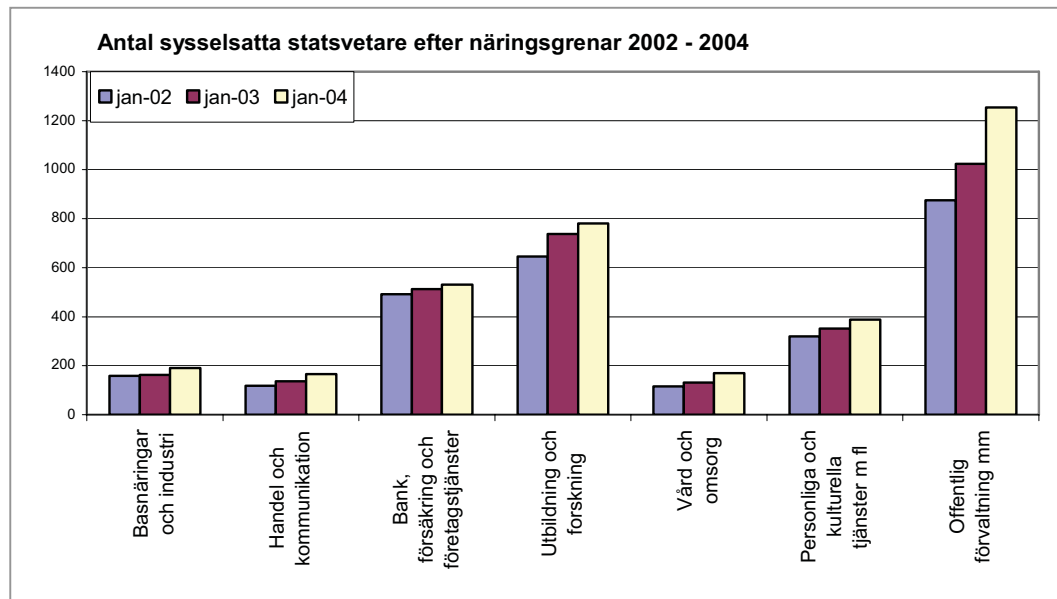
Till samhällsvetarna räknas även nationalekonomerna, som närmare redovisas tillsammans med övriga ekonomer i häftet *Arbetsmarknaden för civilekonomer*.

En specialiserad grupp av beteendevetare är personalvetarna, som beskrivs i häftet *Arbetsmarknaden för personalvetare*.

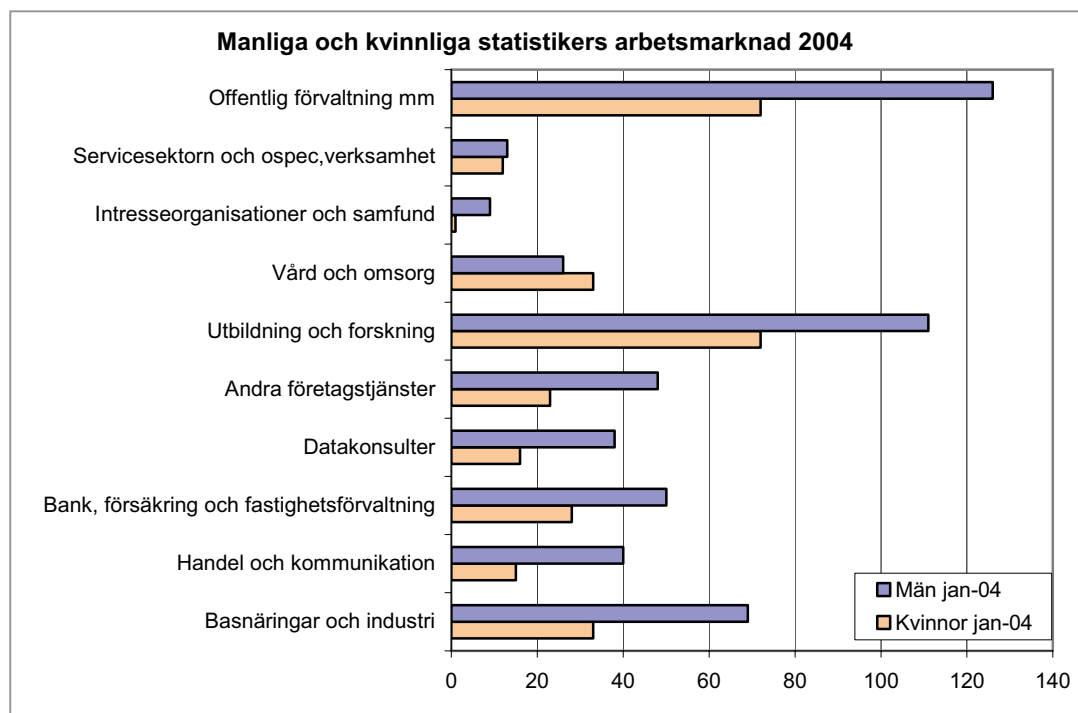
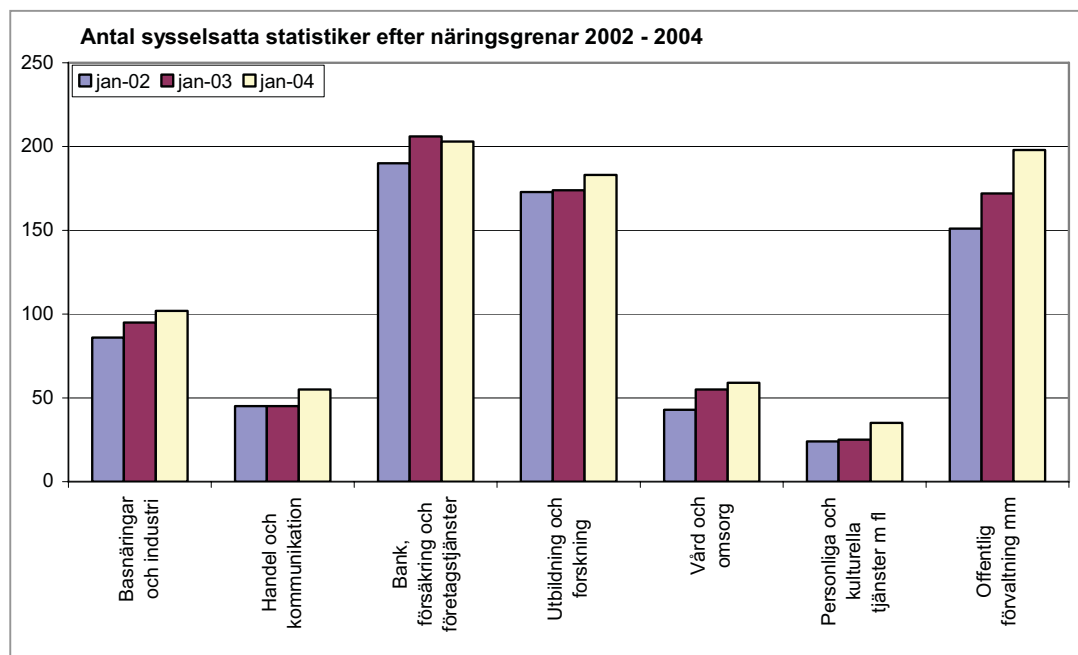
Statsvetare

Statsvetarna har sin tyngdpunkt inom offentlig förvaltning, den finansiella sektorn och utbildning och forskning. Den kraftigaste ökningen de senaste åren har skett inom offentlig förvaltning. En förklaring till en del av ökningen kan vara att statsvetare som ersatts varit registrerade som allmänna samhällsvetare. Nästan var tionde statsvetare arbetar som lärare eller forskare vid universitet och högskolor. En pol.mag.examen med statskunskap och nationalekonomi gav lärarbehörighet i samhällskunskap inom det allmänna skolväsendet. Flertalet av dessa lärare – utbildade under sextioalet - återfinns i gruppen allmänna samhällsvetare.

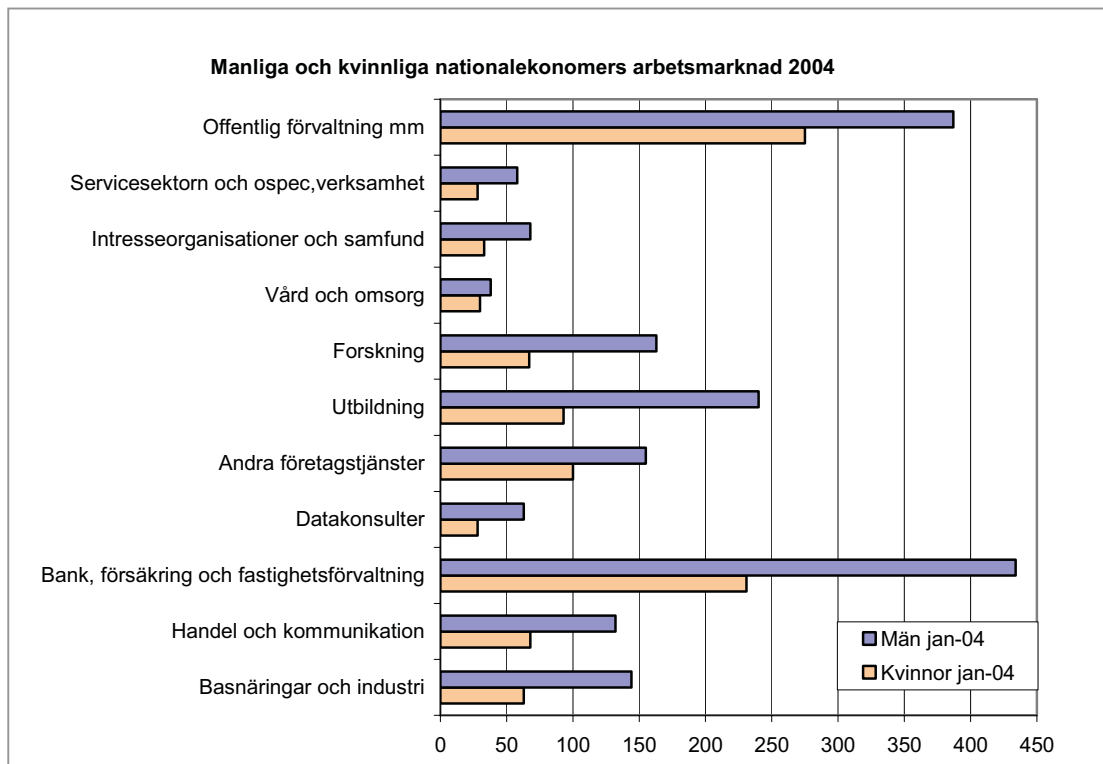
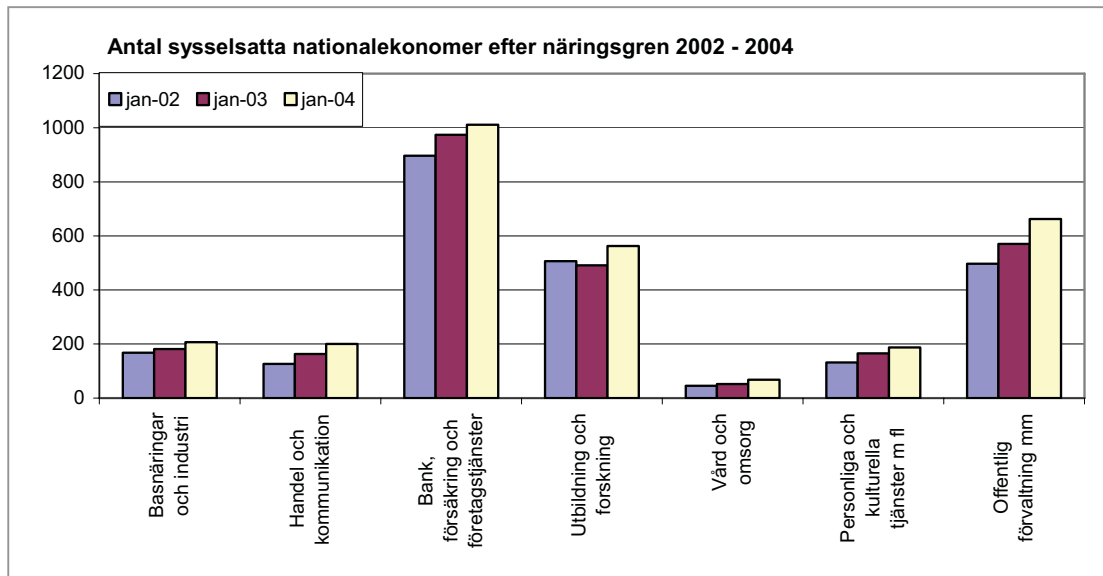
Statistiker

Statistiker är en grupp som också finns bland gruppen allmänna samhällsvetare, utbildade under sextioalet. Liksom för statsvetare noterar statistikerna de senaste åren en kraftig ökning inom offentlig förvaltning. Pensionsavgångarna i gruppen väntas vara hög de närmaste åren. En förklaring till en del av ökningen kan vara att statistiker som ersatts varit registrerade som allmänna samhällsvetare. Två av tre statistiker är män. Kvinnorna dominerar endast inom vård- och omsorgssektorn.

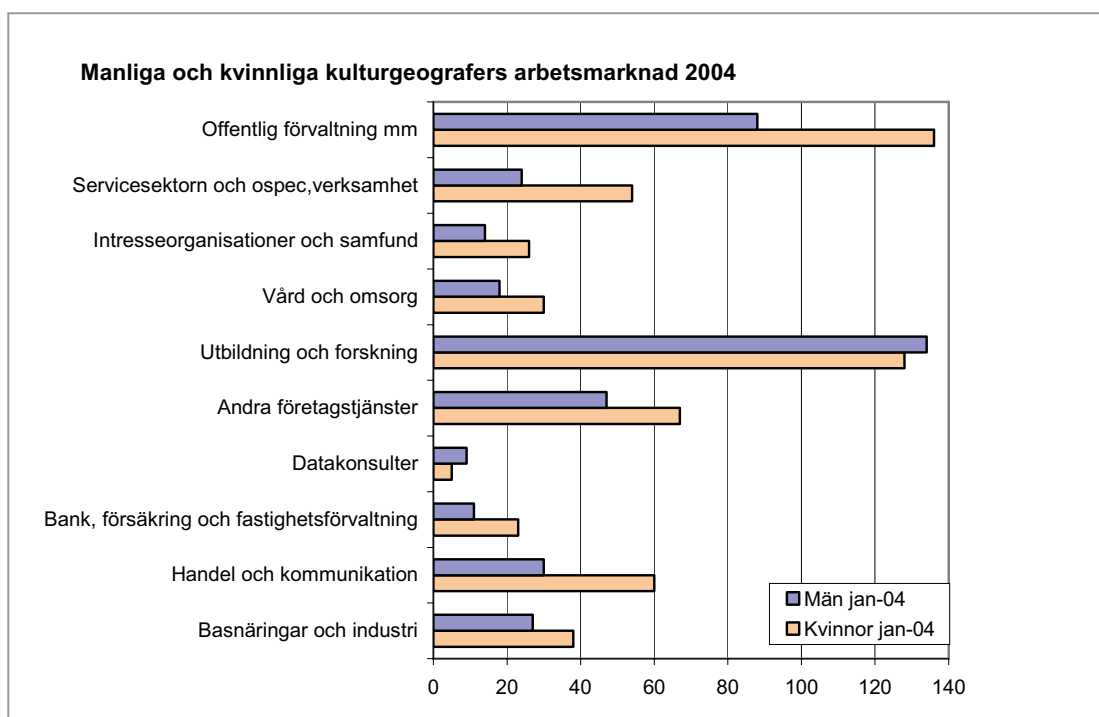
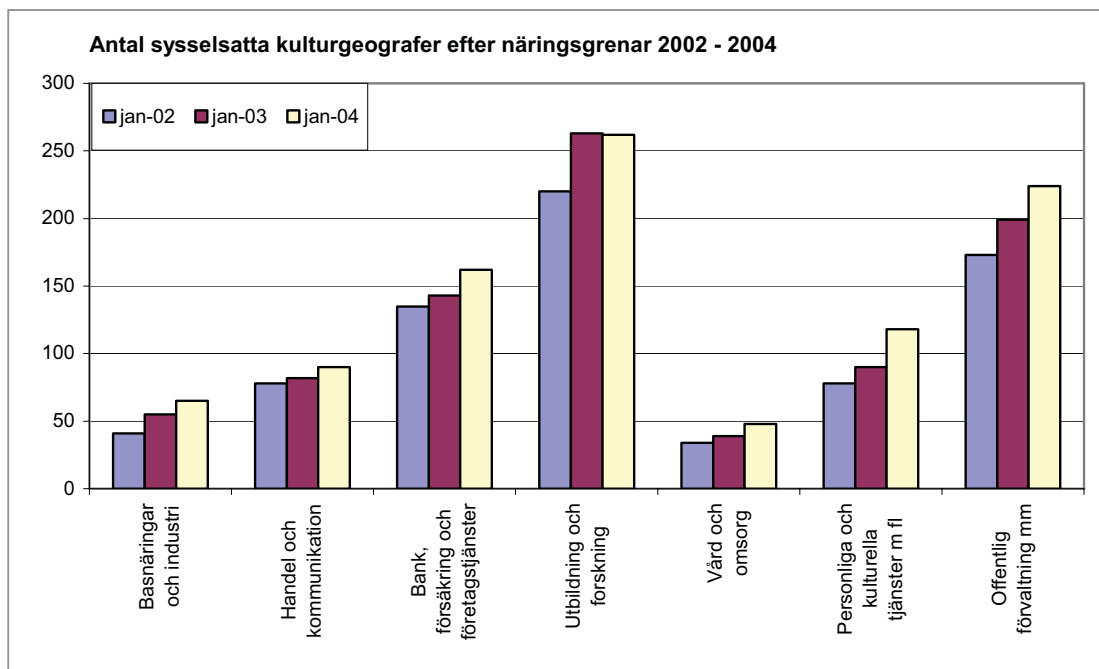
Nationalekonomer

Nationalekonomerna är den tredje gruppen samhällsvetare som har en tyngdpunkt inom den finansiella sektorn samt en förhållandevis stor grupp inom offentlig förvaltning och universitets- och högskolesektorn som lärare och forskare. 77 procent arbetar inom dessa tre områden. Arbetsmarknaden beskrivs även i häftet *Arbetsmarknaden för civilekonomer*.

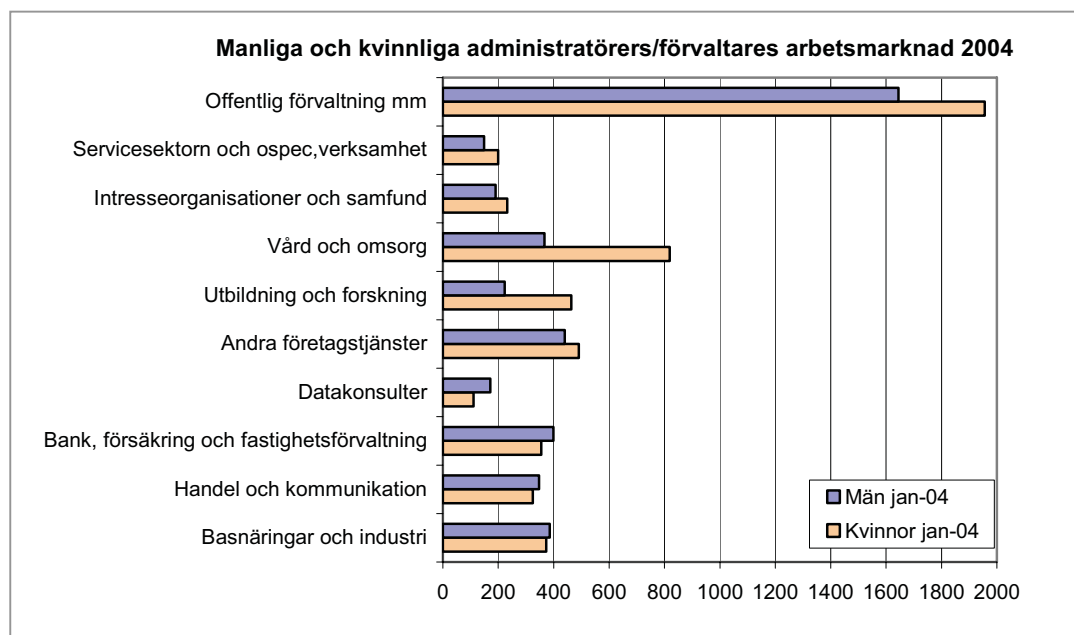
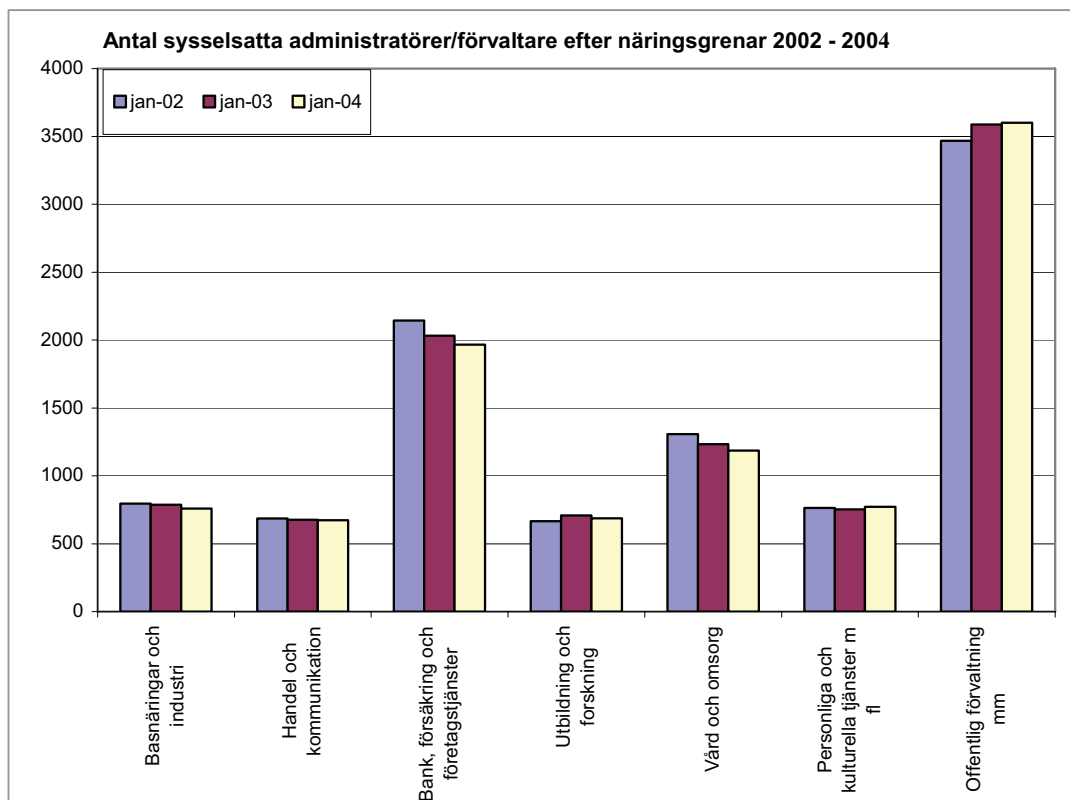
Kulturgeografer

Kulturgeograferna upplevde en expansion under 1970-talet med en kraftfull satsning på en fysisk riksplanering och en utbyggnad av länsstyrelsernas regionalekonomiska enheter och centrala myndigheter. En särskild samhällsplanerarlina inrättades vid flera universitet. Idag är samspillet människa, omgivning och miljö minst lika viktigt. Hälften av alla kulturgeografer arbetar inom utbildnings- och forskningsområdet eller inom offentlig förvaltning i stat och kommuner.

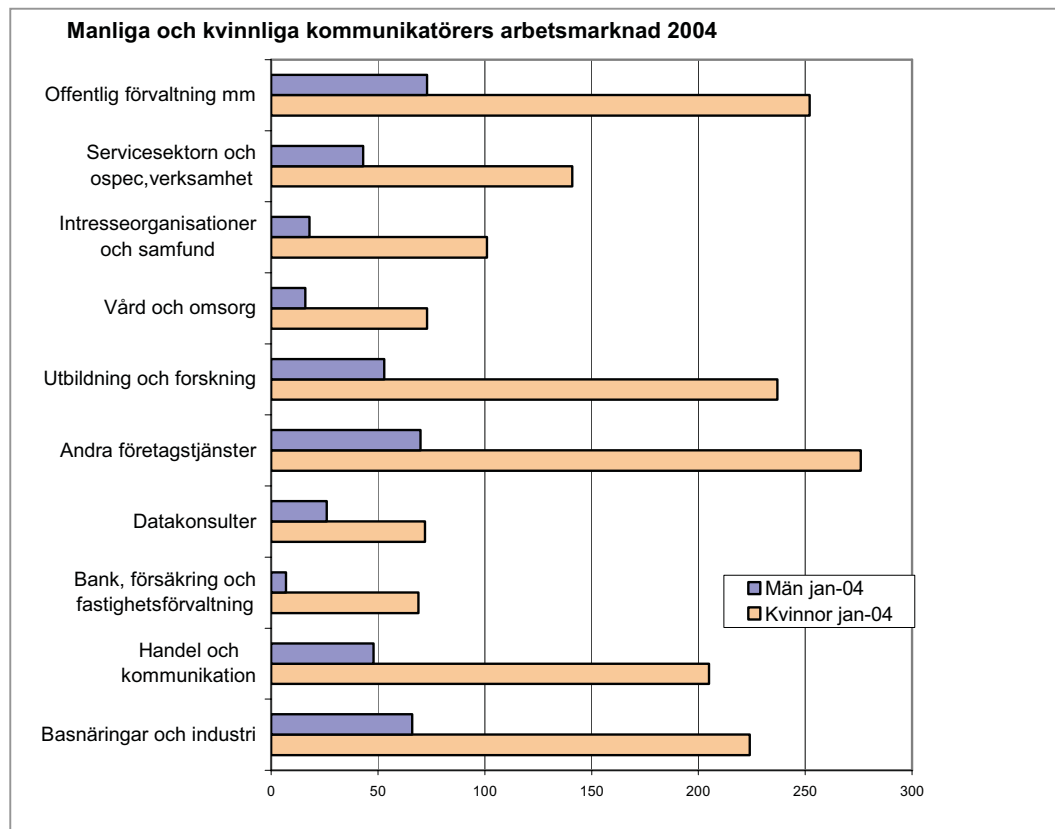
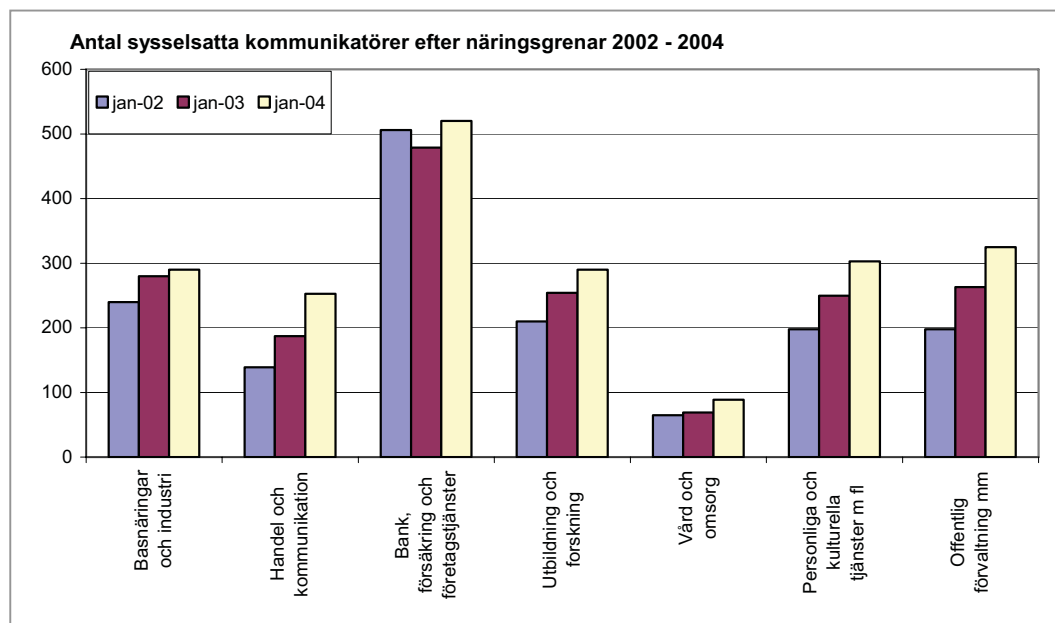
Administratörer, förvaltare

Med början 1983 examinerades många samhällsvetare från den nyinrättade förvaltningslinjen. I slutet av åttiotalet slogs den del av socialhögskolan som utbildade förvaltningssoconomer för främst den kommunala förvaltningens behov samman med motsvarande linjer vid universiteten. En hög andel av gruppen uppnår pensionsåldern inom de närmaste åren. Kvinnorna dominerar inom främst vård och omsorgsområdet där landstingssektorn sysselsätter 700 kvinnor och 300 män. Inom offentlig förvaltning, som sysselsätter något fler kvinnor än män, är 70 procent anställda av kommuner och landsting. Omkring 1200 arbetar som konsulter och 500 inom banker och försäkringsbolag.

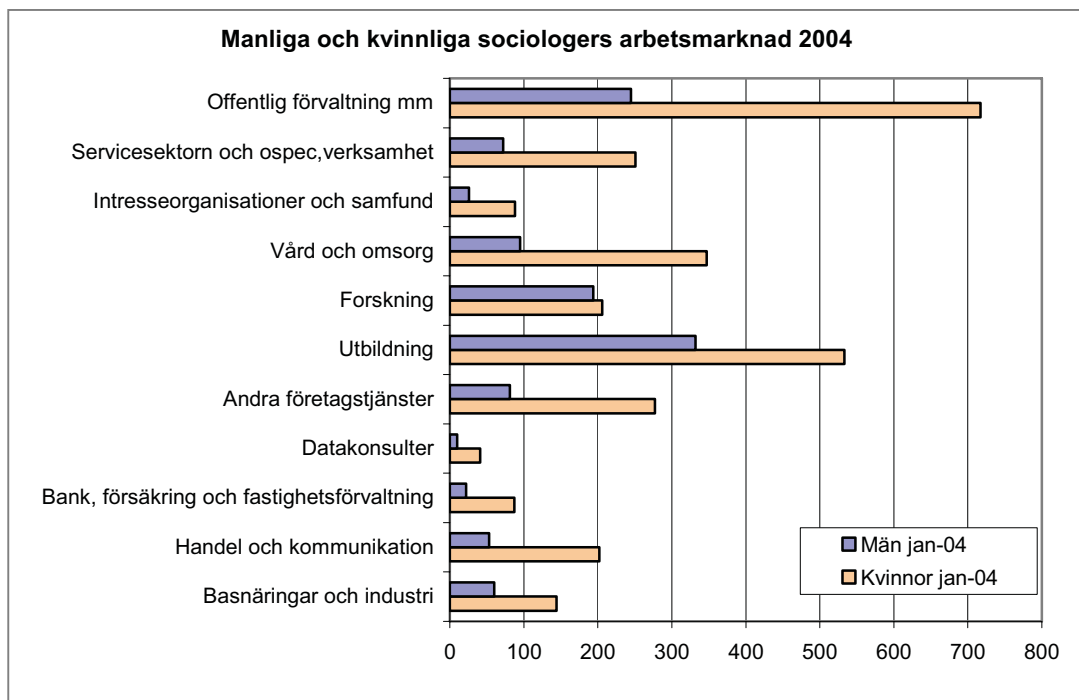
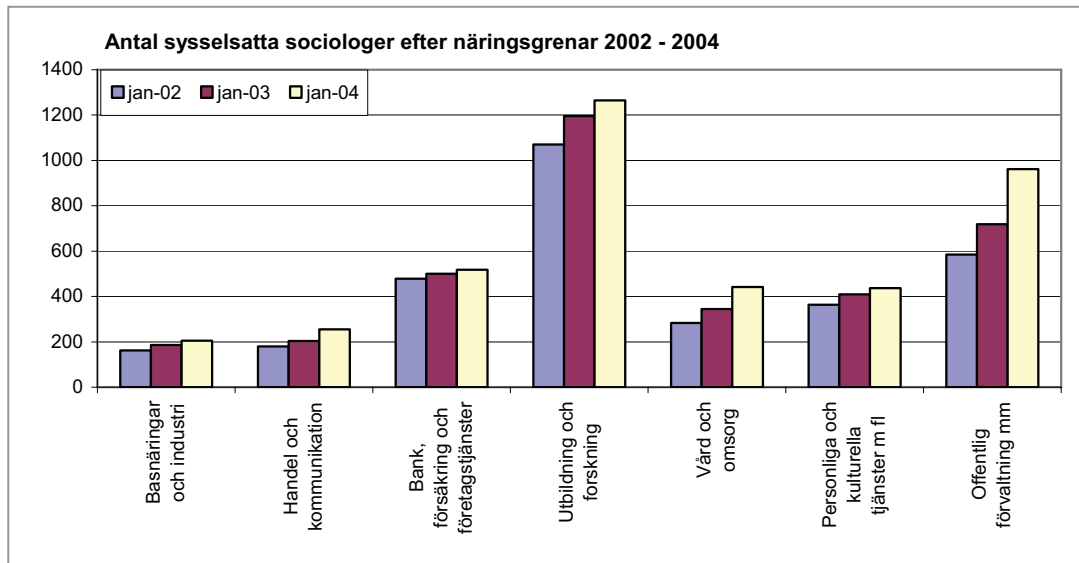
Media- och kommunikationsvetare

Media- och kommunikationsvetare eller kommunikatörer är en förhållandevis ung grupp med påfallande stor kvinnodominans inom alla områden på arbetsmarknaden.

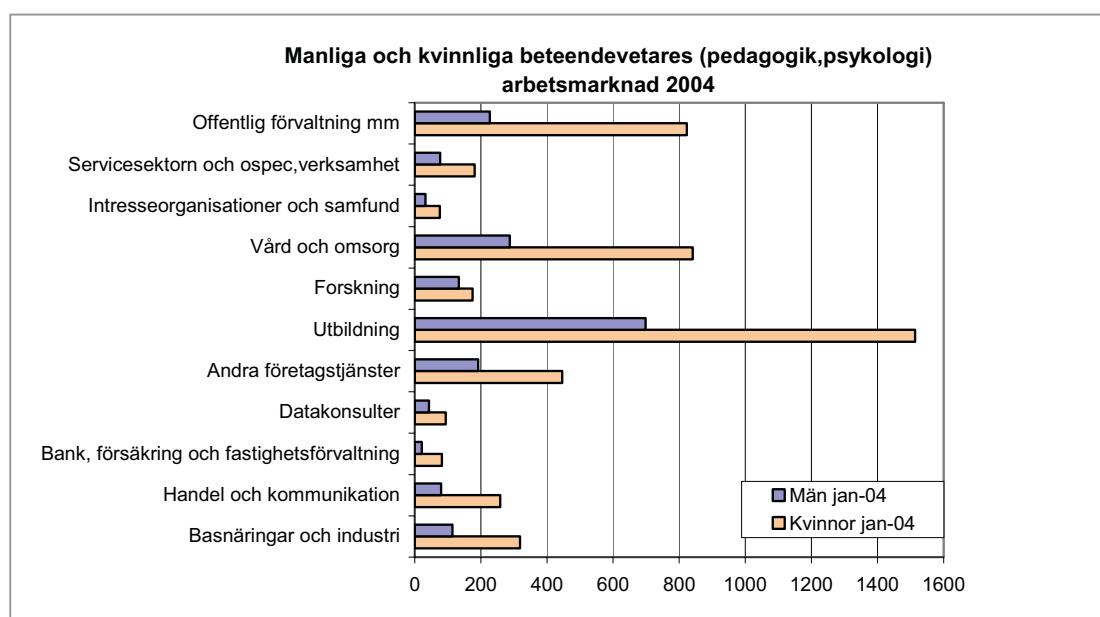
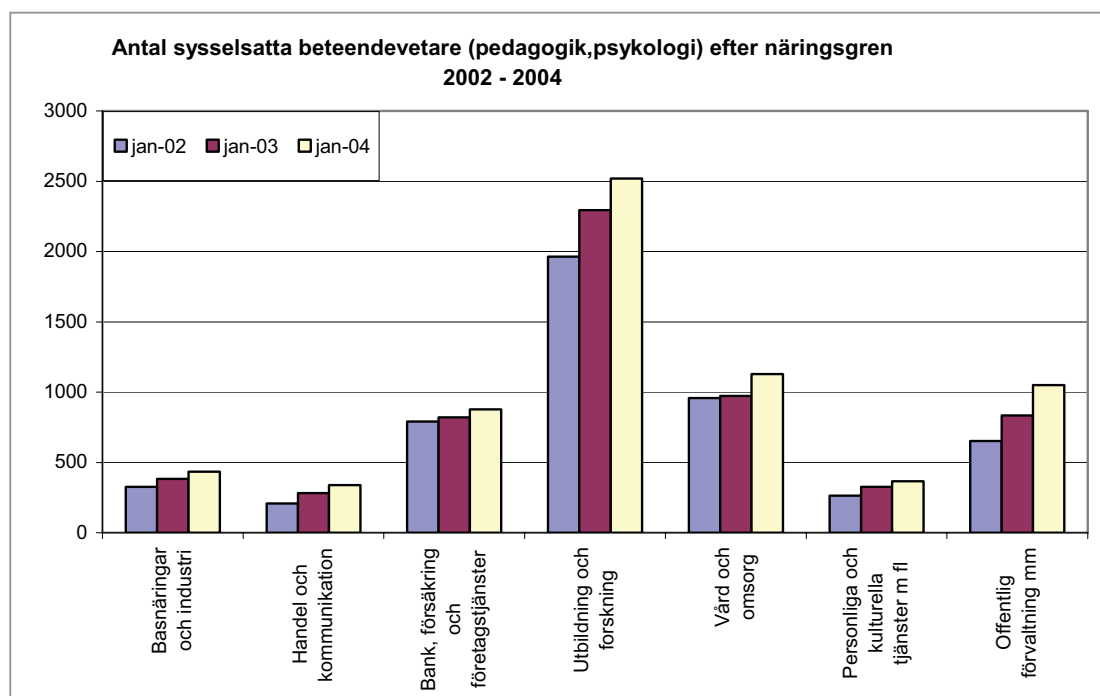
Sociologer

Kvinnorna dominerar inom den stora grupp av beteendevetare som har sociologi, socialantropologi, etnologi som huvudämne. En stor grupp arbetar som utredningssociologer eller med frågor kring arbetsorganisation eller frågor relaterade till olika grupper. Kvinnorna dominerar inom samtliga områden med undantag av forskningsområdet. Dominansen är särskilt stor inom offentlig förvaltning samt vård och omsorg. Inom utbildning och forskning finns 80 procent i statlig tjänst och drygt 10 procent har anställning inom kommuner och landsting.

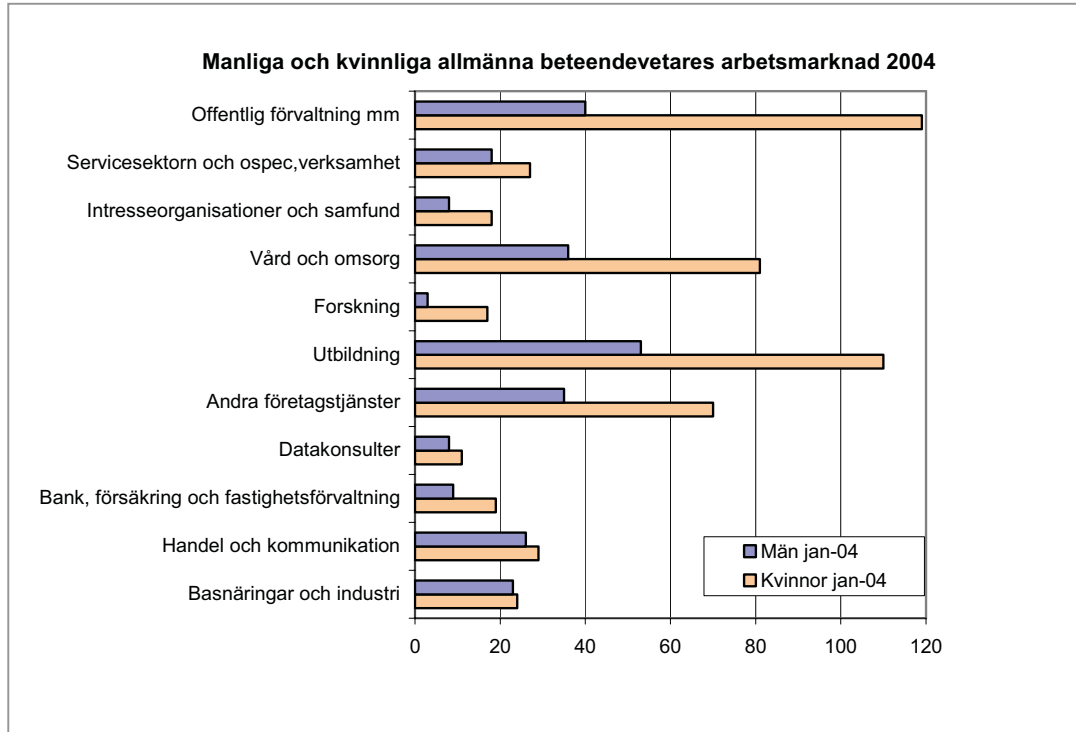
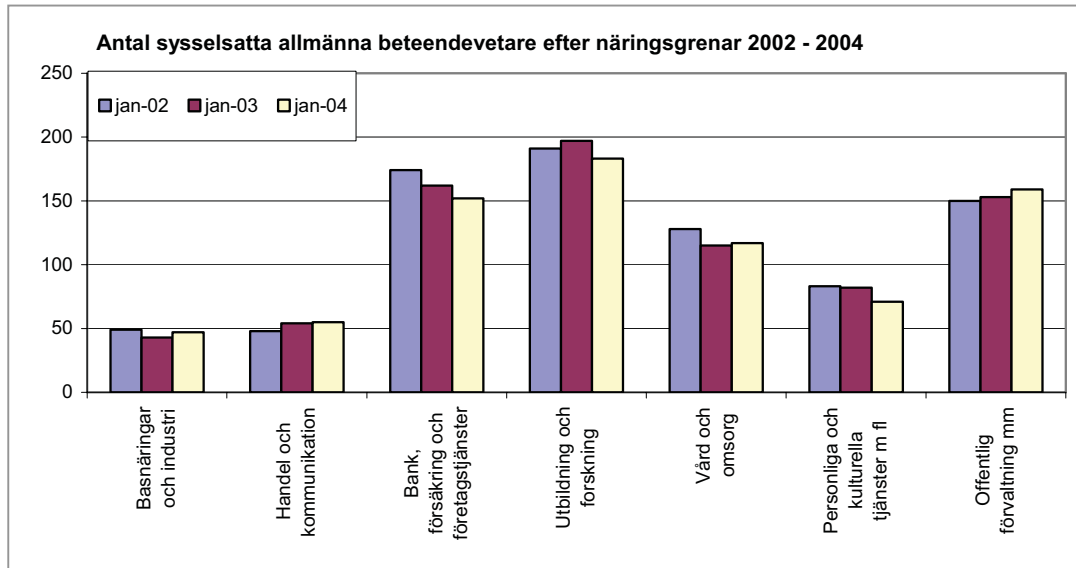
Beteendevetare med pedagogik eller psykologi

Beteendevetare med lärarutbildning eller utbildning för psykologyrket ingår inte i gruppen. Utbildnings- och forskningsområdet dominerar. Medan lika många män som kvinnor forskar är det dubbelt så många kvinnor som män som arbetar med utbildning. Av de cirka 2200 beteendevetare som arbetar inom utbildningsområdet har 1300 staten som arbetsgivare och 650 en kommunal anställning. Vård och omsorgsområdet sysselsätter 1200 personer varav 70 procent kvinnor. Kommun och landsting är arbetsgivare för 70 procent och olika privata arbetsgivare för merparten av övriga sysselsatta.

Allmänna beteendevetare

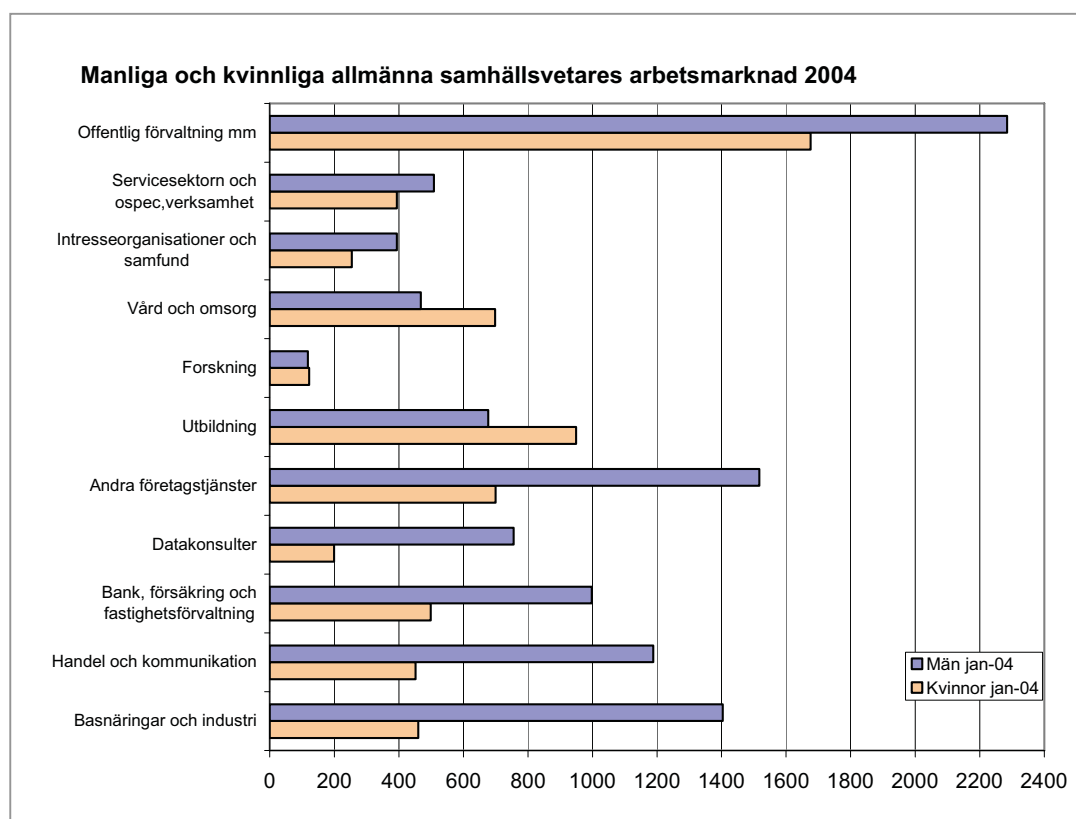
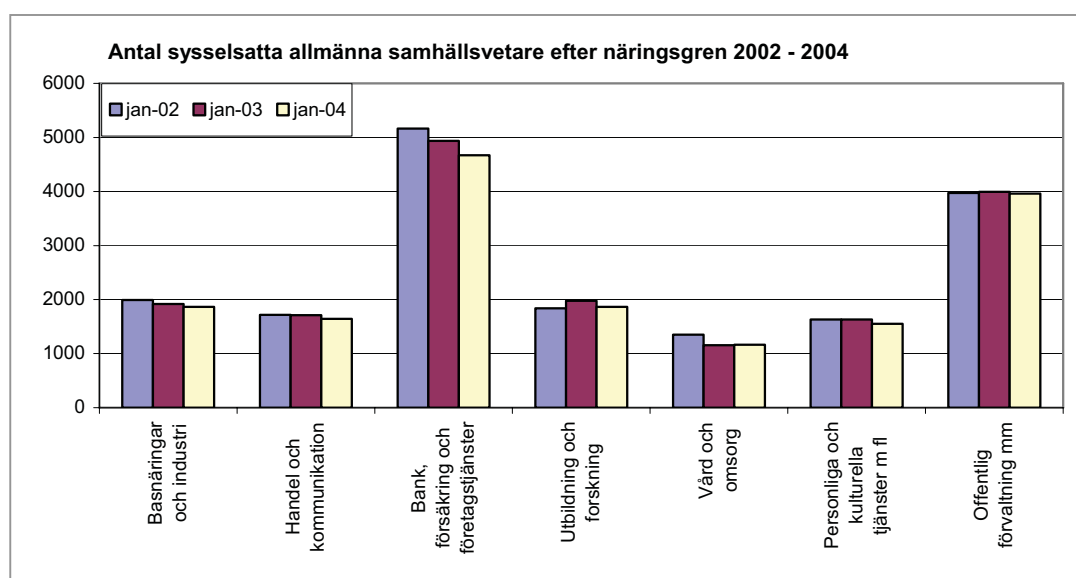
För beteendevetare examinerade under början av 1980-talet går det inte alltid att tydligt identifiera enskilda fördjupningsämnen och sådana har då kategoriserats som allmänna beteendevetare och redovisas i denna grupp. Två tredjedelar av gruppen är kvinnor. De som arbetar med utbildning fördelar sig lika på statlig och kommunal arbetsgivare.

Allmänna samhällsvetare

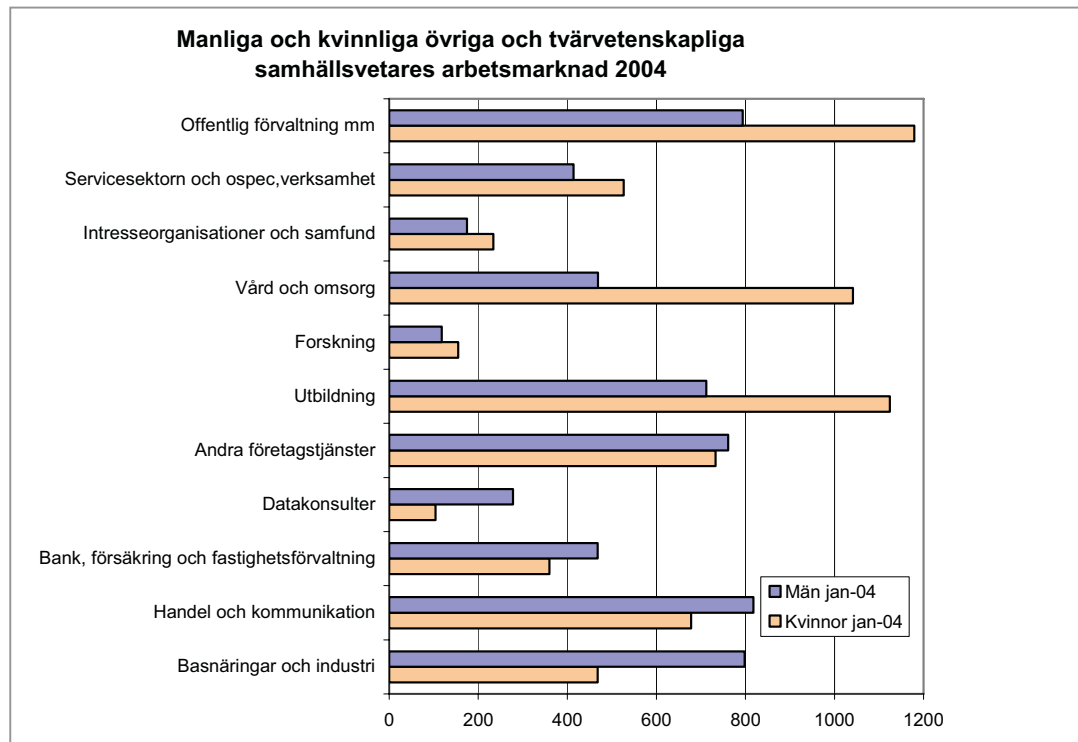
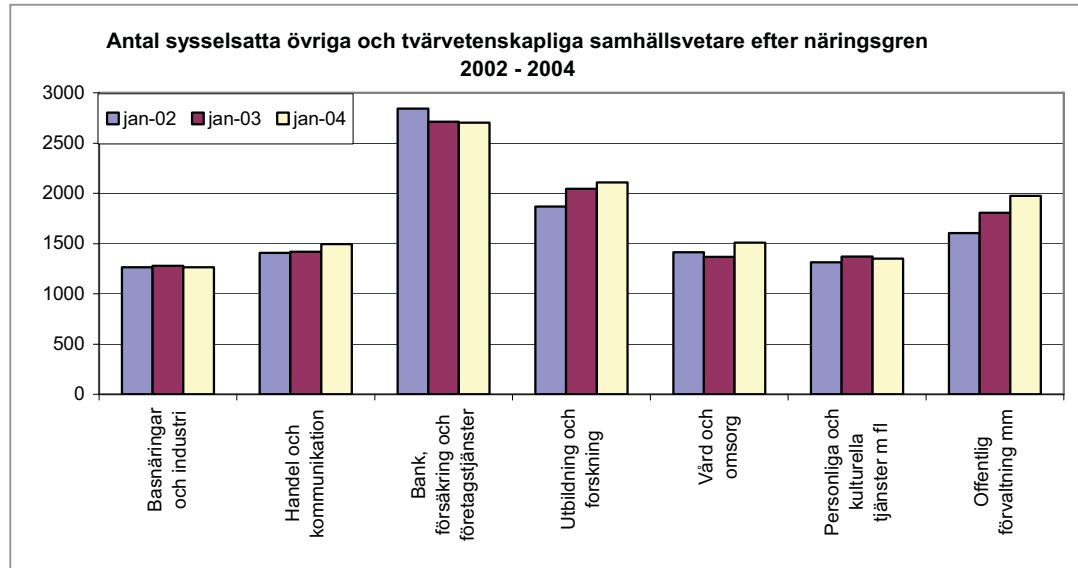
För samhällsvetare examinerade under början av 1980-talet går det inte alltid att tydligt identifiera enskilda fördjupningsämnen och sådana har då kategoriserats som allmänna samhällsvetare och redovisas i denna grupp. Sextio procent av gruppen är kvinnor.

Av dem som arbetar med utbildning har 500 statlig arbetsgivare medan 800 har kommunal arbetsgivare. Offentlig förvaltning består till lika delar av statlig och kommunal verksamhet. Den största gruppen allmänna samhällsvetare finns inom konsultmarknaden med 3300 personer och inom bank- och försäkringssektorn med 1200 personer. Två av tre inom dessa områden är män. Att antalet sysselsatta i gruppen minskar är en effekt av pensionsavgångar, vilket delvis förklarar ökningen av antalet sysselsatta samhällsvetare med en mera tydlig profil.

Övriga och tvärvetenskapliga samhällsvetare

Som en särskild grupp redovisas de som har kombinerat sina samhällsvetenskapliga ämnen med olika tvärvetenskapliga ämnen.

Jusek är fackförbundet för jurister, civilekonomer, systemvetare, personalvetare och samhällsvetare. Vi är medlemmar i SACO och är partipolitiskt obundna. Vi är ett av de största förbunden för akademiker i Sverige och våra medlemmar finns på många olika arbetsplatser inom både privat och offentlig sektor. Du kan vara medlem i Jusek som medarbetare, chef, egenföretagare och student. Vi är ditt stöd genom hela karriären.

Jusek stärker medlemmarnas konkurrenskraft. Vi träffar kollektivavtal, företräder dig i konflikter med arbetsgivaren och ger dig verktygen att själv påverka din lön, dina anställningsvillkor och din karriär.

Jusek strävar alltid efter att finna lösningar så nära den enskilde medlemmen som möjligt. Våra medlemmar ska jobba i effektiva och professionella verksamheter som ger möjlighet till kvalificerade arbetsuppgifter och kontinuerlig kompetensutveckling. I en effektiv verksamhet sätts lönen nära medarbetaren. Cheferna måste ha tydligt mandat i lönesamtalet. Lönen ska grunda sig på ansvar, kompetens och prestation. Kvinnor och män ska kunna göra karriär på lika villkor. Befattningsdiskriminering och osakliga löneskillnader hör inte hemma i någon verksamhet.